

Työttömyyskatsaus heinäkuu 2018

Artikkeli 16/2018

Artikkeli 16/2018

Kirjoittaja: Heikki Taulu, ekonomisti, Akava

Avainsanat: työllisyys, työttömyys

Päivämäärä: 13.8.2018

Yhteenveto

Korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömien määrän väheneminen on hidastunut. Korkeakoulutettuja työttömiä oli vuoden 2018 kesäkuun lopussa yhteensä 43 570. Vähennystä vuotta aiempaan verrattuna tuli 6 576 henkilöä eli 13,1 prosenttia. Työttömien määrä kasvoi toukokuuhun verrattuna, mutta tämä on normaalia kesäajan kausivaihtelua eikä tarkoita työttömyyden lisääntymistä.

Akava julkaisee kuukausittain työttömyyskatsauksen. Katsauksessa avataan korkeakoulutettujen työttömyyslukuja. Luvut perustuvat työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilastoihin.

Akava Works

Akavan tiedontuotanto toimii nimellä Akava Works.

Akava Works tarjoaa monipuolisesti tietosisältöjä raportteina, selvityksinä ja tutkimuksina. Tavoitteenamme on lisäksi herättää yhteiskunnallista keskustelua erityisesti akavalaisille tärkeistä ja ajankohtaisista aiheista. Akava Works -sisällöt eivät ole Akavan virallisia kannanottoja.

Työttömyyskatsaus heinäkuu 2018

Artikkeli 16/2018

1. Korkeakoulutettujen työttömien määrän vähentyminen jatkuu

Korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömien¹ määrä jatkaa vähenemistään, mutta hieman hidastuneesti. Korkeakoulutettuja työttömiä oli vuoden 2018 kesäkuun lopussa yhteensä 43 570. Vähennystä vuotta aiempaan verrattuna tuli 6 576 henkilöä eli 13,1 prosenttia. Työttömistä alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita oli 21 730 (muutos vuoden aikana -13,5 %) ja ylemmän 20 456 (-12,5 %). Tutkija-asteen koulutuksen suorittaneita oli työttömänä 1 384 (-15,6 %).

Kaikkiaan kesäkuun lopussa työttömiä työnhakijoita oli Suomessa 263 312, joka on 14,4 prosenttia vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

	2017/6	2018/6	Muutos, lkm	Muutos, %
Kaikki				
Perusaste	74 489	63 584	-10 905	-14,6
Keskiaste	147 712	126 107	-21 605	-14,6
Alin korkea-aste	20 318	17 009	-3 309	-16,3
Korkeakoulutetut:				
Alempi korkeakouluaste	25 117	21 730	-3 387	-13,5
Ylempi korkeakouluaste	23 390	20 456	-2 934	-12,5
Tutkijakoulutus	1 639	1 384	-255	-15,6
Korkeakoulutetut yhteensä	50 146	43 570	-6 576	-13,1
Kaikki työttömät yhteensä	307 511	263 312	-44 199	-14,4

¹Lähde: TEM, työnvälitystilasto; työttömät työnhakijat, ei lomautettuja.

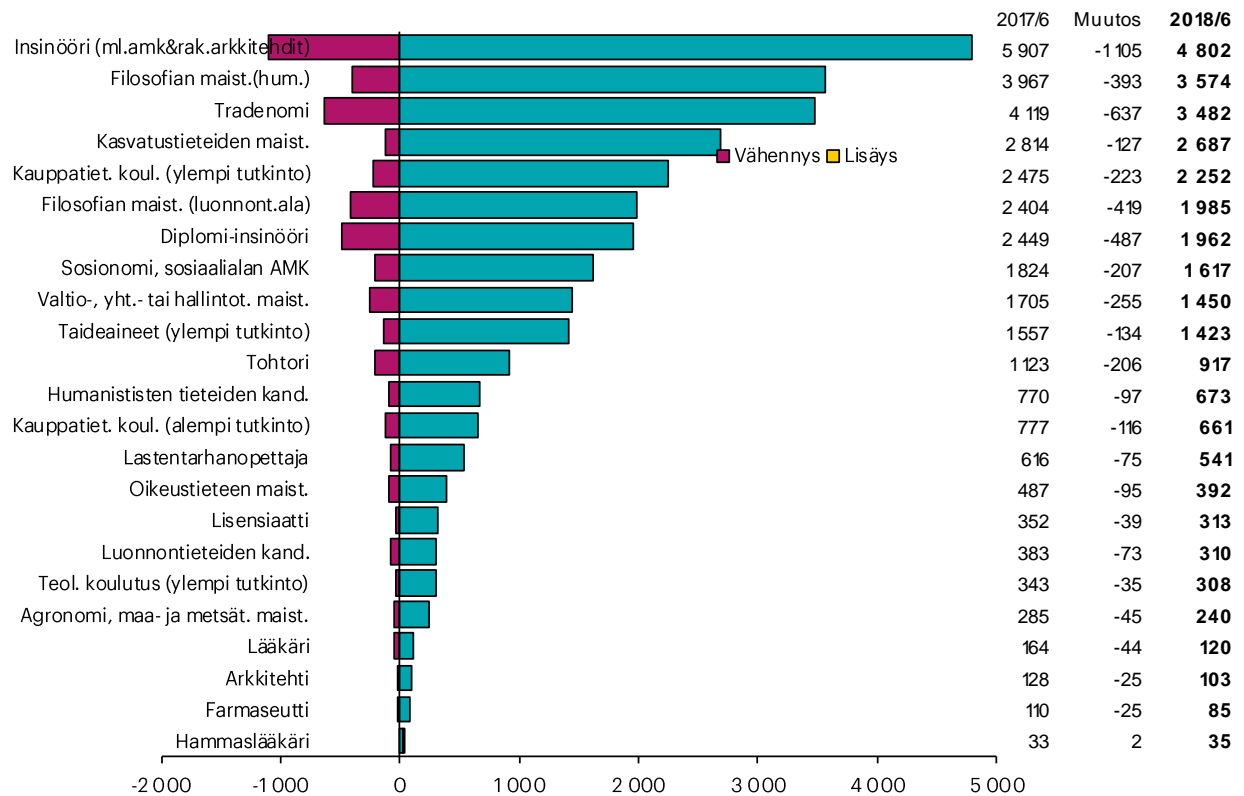
Korkeakouluista vastavalmistuneiden² työttömien määrä on myös laskusuunnassa. Työttömänä oli kesäkuun 2018 lopussa 3 523 korkeakoulusta vastavalmistunutta. Tämä on 5,7 prosenttia vähemmän verrattuna vuoden takaiseen tilanteeseen. Vastavalmistuneiden työttömien määrä kaiken kaikkiaan oli kesäkuun lopussa 15 583 henkilöä (-11,2 %).

Vastavalmistuneet	2017/6	2018/6	Muutos, lkm	Muutos, %
Perusaste	238	254	16	6,7
Keskiaste	13 223	11 366	-1 857	-14,0
Alin korkea-aste	330	402	72	21,8
Korkeakoulutetut:				
Alempi korkeakouluaste	1 958	1 849	-109	-5,6
Ylempi korkeakouluaste	1 702	1 622	-80	-4,7
Tutkijakoulutus	75	52	-23	-30,7
Korkeakoulutetut yhteensä	3 735	3 523	-212	-5,7
Kaikki työttömät yhteensä	17 556	15 583	-1 973	-11,2

Työttömien määrä laskee kaikilla akavalaisilla koulutusaloilla hammaslääkäreitä lukuun ottamatta. Työttömien määrä kääntyi laskuun useimmilla akavalaisilla koulutusaloilla vuoden 2016 syksystä alkaen ja vuoden 2017 kesään mennessä työttömien määrä oli laskusuunnassa loppuillakin koulutusaloilla. Työttömien määrän vähenemisnopeus nousi vuoden 2017 aikana ennätyslukemiin ja hyvä kehitys työttömyydessä on jatkunut vuoden 2018 aikana. Tällä hetkellä näyttää siltä, että vähentymisnopeuden maksimi olisi saavutettu; työttömyyden väheneminen on hidastunut.

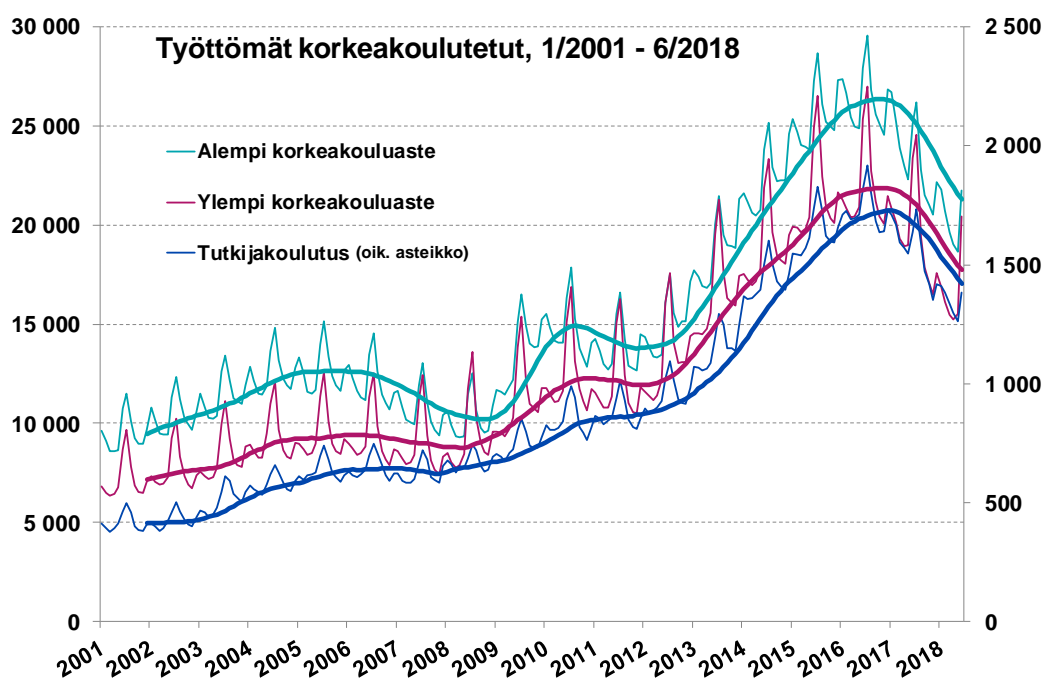
² Vastavalmistunut on suorittanut korkeakoulututkinnon alle vuosi sitten. Erityisesti kesäkuukausien vastavalmistuneiden tilastoissa voi olla poikkeuksellisen suuria muutoksia.

Kuvio: Työttömien määrä ja määrän muutos edellisvuoteen verrattuna eräillä akavalaisilla koulutusaloilla.

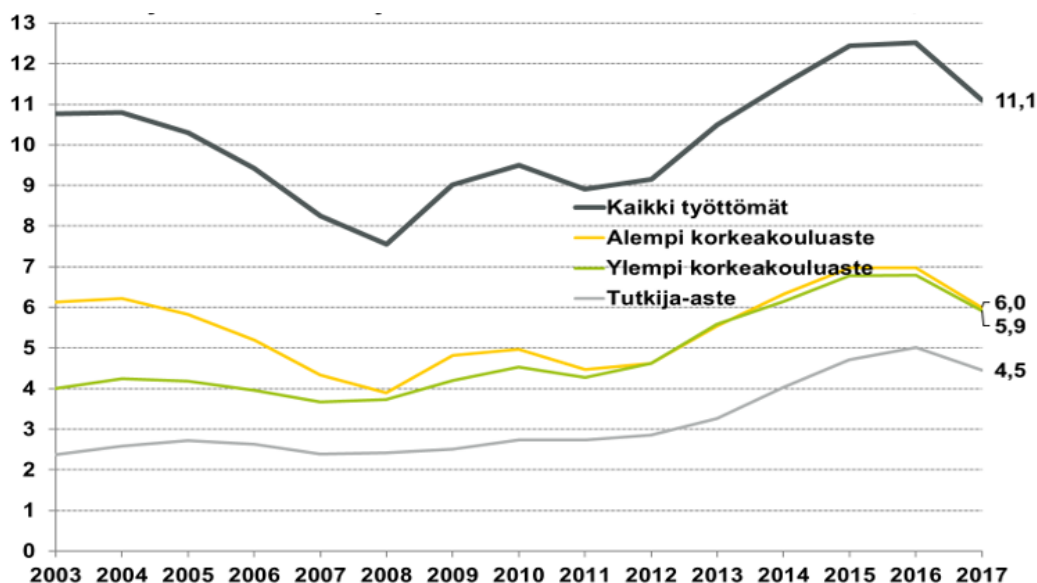
Kesäkuun 2018 lopussa oli työttömänä 4 802 insinööriä (muutos vuoden aikana – 18,7 %), 3 574 filosofian maisteria (humanistiset tieteet) (–9,9 %), 3 482 tradenomia (–15,5 %), 2 687 kasvatustieteiden maisteria (–4,5 %), 2 252 kauppatieteistä ylempään korkeakoulututkinnon suorittanutta (–9,0 %), 1 985 filosofian maisteria (luonnontieteet) (–17,4 %) ja 1 962 diplomi-insinööriä (–19,9 %).

Kuvio: Työttömät korkeakoulutetut 2001–2018

Korkeakoulutettujen työttömien määrän kasvu alkoi vuonna 2008 ja se jatkui vuoden 2016 loppuun saakka, jonka jälkeen alkoi lasku. Viime vuosikymmenen vaihteeseen verrattuna työttömien määrä on lähes kaikilla Akavan jäsenliittojen edustamilla koulutusaloilla edelleen suurempi. Vuodesta 2008 vuoteen 2017 korkeakoulutettujen työttömien määrä 2,5-kertaistui finanssikriisistä alkaneen heikon taloussuhdanteen aikana. Voimakkain työttömyyden kasvuvaihe korkeakoulutetuilla alkoi vuonna 2012, taantumun toisessa vaiheessa.

Kuvio: Työttömien osuus työvoimasta eri koulutusasteilla 2003–2017, %

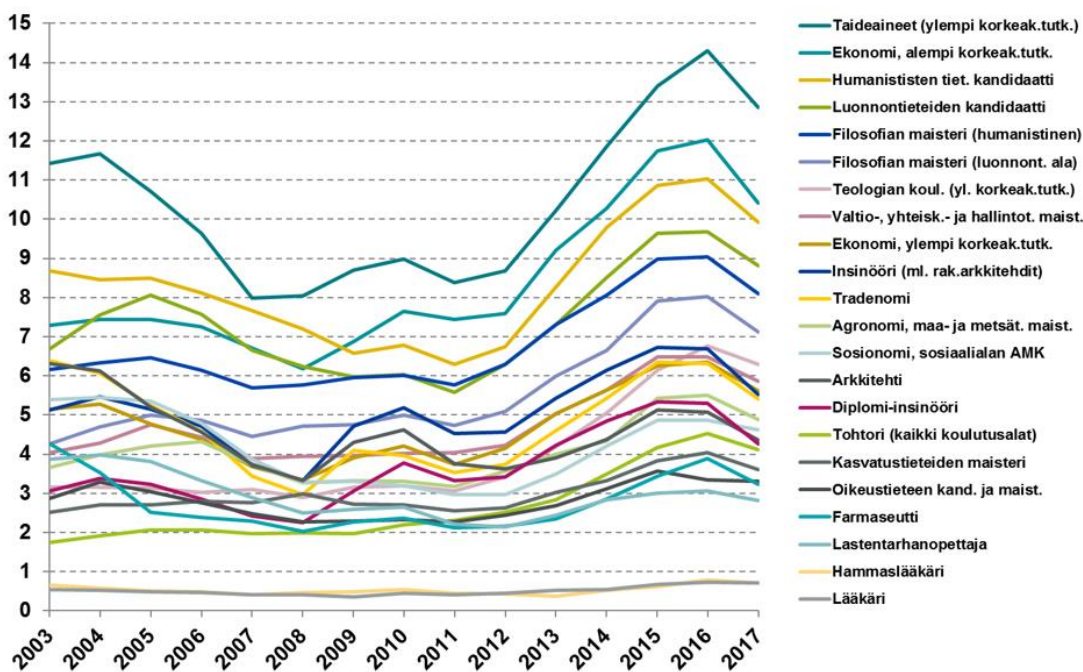

Suhteellisessa tarkastelussa eli verrattaessa työttömien määrää kunkin koulutusasteen työvoiman määrään, korkeakoulutettujen tilanne on parempi. Pelkistetysti sanottuna: mitä korkeampi koulutus, sitä pienempi riski olla työttömänä. Laskelman³ mukaan vuonna 2017 työttömien työnhakijoiden osuus korkeakoulutetusta työvoimasta oli 5,9-6,0 prosenttia. Tutkija-asteella osuus oli 4,5 prosenttia. Koko työvoiman osalta työttömien osuus oli 11,1 prosenttia.

2. Työttömien osuudet työvoimasta akavalaisilla aloilla

Akavalaisilla aloilla työttömien osuus työvoimasta alkoi kasvaa erityisen voimakkaasti vuoden 2012 jälkeen. Ensimmäinen hyppäys työttömyydessä tapahtui vuosina 2009 – 2010 finanssikriisin aiheuttaman taloustaantumun seurauksena. Muutokset työttömyydessä ovat tapahtuneet lähes kaikilla aloilla suurin piirtein samaan aikaan, mutta muutosten suuruudessa on isoja eroja.

Kuvio: Työttömien osuus työvoimasta akavalaisilla koulutusaloilla, %

³ Laskelmassa työttömien työnhakijoiden määrää tarkasteluvuonna verrataan kyseisen koulutusasteen tutkinnon suorittaneen työvoiman kokonaismäärään edellisvuoden lopussa. Työttömien määränä käytetään vuosikeskiarvoa, joka on laskettu työministeriön työnvälitystilaston kuukausitiedoista. Mukana ei ole lomautettuja. Työvoiman määrä perustuu Tilastokeskuksen koulutusrekisterin tietoihin.

Työttömien osuus työvoimasta on suurin taideaineissa sekä vanhoissa alemmissa korkeakoulututkinnoissa ekonomeilla, humanistisilla ja luonnontieteellisillä aloilla. Näillä aloilla työttömien osuus on ollut lähes koko tarkastelujakson ajan muita aloja korkeammalla.

Edellisistä erityisesti taideaineiden sekä filosofian maistereiden (hum.) tutkinnon suorittaneiden työvoiman määrä (työlliset ja työttömät yhteensä) on ollut tarkastelujaksolla voimakkaassa kasvussa. Luonnontieteellisen alan filosofian maistereiden määrä on kasvanut vähemmän. Vanhoista tutkinnoista ekonomien (alempi korkeakoulututkinto) määrä on vähentynyt huomattavasti ja humanististen ja luonnontieteellisten alojen kandidaattien määrä on muuttunut vain vähän.

Kaiken kaikkiaan korkeakoulututkinnon suorittaneen työvoiman määrä on ollut pitkään kasvusuunnassa. Alemman korkeakouluasteen tutkintojen määrä on kasvanut nopeammin kuin tutkija-asteen, joka puolestaan on kasvanut nopeammin kuin ylemmän korkeakouluasteen.